

TÁROGATÓ.

VEGYES TARTALMU LAP,

a gazdasági egyesület, vidéki- és városi nőegylet s a Szamos-Tisza hát közlönye.

Megjelenik:

Hetenként egyszer Kedden.

Szerkesztői iroda:

Kiadó-hivatal

hová a hirdetések és előfizetési pénzek utastandók: templom-utca 548 sz.

Előfizetési feltételek:

Helyben egészévre 4 ft. félévre 2 ft. negyedévre 1 ft. 10 kr.

Vidékre postán, egész évre 4 ft. 50 kr., félévre 2 ft. 25 kr.,

negyedévre 1 ft. 15 kr.

Egyes szám ára: 10 ujkr.

Kovács Márton

felelős szerkesztő s kiadó.

Hirdetések ára:

házasos gármonsor egyszeri hirdetésnél

csak 6 kr. kétszeresnél 5 kr.

Bélyegdíj minden beíratásért 30 kr.

A nyilatkozásban a háromhasas gármonsor beíratási díja 20 kr.

MEGHIVÁS.

A szatmármegyei fiók gazdasági egyesület igazgató választmánya folyó évi november hó 2-ik napján Szatmár déli előtt 10 órakor a városbázi tanács teremben gyűlést fog tartani, melyre az egyesületnek minden tagja, különösen pedig a választmányi tagok tisztelettel meghívattak.

Szatmár 1864. október 20.

Alelnöki megbízásból

Farkas Antal,
egyesületi jegyző.

A szatmár-megyei fiók gazdasági egyesület

JEGYZŐKÖNYVÉNEK

(folytatása).

6. szám. A békésmegyei gazdasági egyesület f. é. május hó 10-én tartott közgyűlése, a választmány azon jelentése folytán, hogy gazdasági egyesületünk inségség-lyező bizottmánya a békésmegyei inségségek részére 700 mérő gabonát szállított, Békésmegye összes közönségének legforróbb köszönetét és hála érzetét, meleg s valóban meghatározó szavakban tolmácsolja egyesületünk iránt.

Testvéri örömmel fogadtatott.

7. szám. A Pozsony, és hevesmegyei gazdasági egyesületek 1863-iki évkönyvüknek egy példányát megküldik.

Köszönettel fogadtatván az egyesület levéltárába tételt rendeltett.

8. szám. A hevesvármegyei gazdasági egyesület igazgató választmánya f. é. július 4-én tartott rendes havi ülése 47-ik számú határozatát, melyben a nagyobb földbirtok megvásárlása, és kisebb részletekben ismét eladásával üzérkedő, ugynevezett helgabank üzletét szédelgős nyereségy vadászatnak nyilvánítja, mennyiben az a számitani nem-tudó népnek szem, és értelem kápráztató számitások által tévutra vezetését vonja maga után, s erre a közönséget figyelmezteti, egyesületünknek is megküldi.

Testvéri indulattal fogadtatott.

9. szám. Reischer Endre volt keszthelyi gazdasági intézeti vegytan, földészet, mezői gazdaság, gazdasági múltan, és számvitel rendes tanára 8 füzetben a földmívelést növények természetét, állattenyésztést, általános gazdaságot, földészetet, mezői gazdasági múltant, elemtant, s növény állati vegytant, és számvitelt kiakarván adni előfizetés útján, s a 8 füzet előfizetési árát 8 o. é. ftra szabván aláírasi ívét megküldi,

azon kérelemmel, hogy egyesületünk a mezői gazdasági ismeretek teljesítésére czélzó munkásságát pártolói méltóztatnék.

Az aláírasi ívnek az egyleti tagokkal közlésén kívül egy példánynak az egyesület könyvtára részére megszerzése elhatározatván a 8 ft. előfizetési árának kifizetése a pénztárra utalványoztatik, s elküldésével jegyző bizatik meg.

10. szám. Szönyegre hozatván, hogy Szatmármegye terményei a nagyban vásárlók előtt jóformán ismeretlenek, s ennél fogva eladásuk nehéz, és illő áron alig eszközölhető, inditványoztatott egy terménytárlat, és ügynökség felállitása, melyek közül az előbbi terményeink megismertetését, az utóbbi azok árának megszabását eszközölhetné, s ha egyszer felállitának, részint a bejegyzési díjakból, részint az eladó és vevő felek által viselendő bizonyos százalék viteléből maga magát fentartaná.

Eszmerokonság útján egy ingóságokra hitelező iparbank létesítése is ajánltatván.

Mind két inditvány életbe léptetéséhez szükséges tervezet elkészítésére, s jelentés mellett beadására alelnök Báró Vécsey József ő méltóga elnökle alatt Gyene Károly, Kovács Eduárd, Ujfaluassy Miklós, Nagy Ignác, Nagy Károly, Ternyei János, végre Nagy Béla, mint küldöttségi jegyző urakból álló küldöttség kéretett fel.

11. szám. Felemlitvén, hogy Márton Sándor nyiregházi gépésznek két ökörrel vetés alá egyszerre három barázdát húzó, és a vetést is eszközölő ekéjét, mely Pesten, Szegeden és Debreczenben kísérlet alá vétetett, s jónak találtatott, czélszerű lenne gazda közönségünkkel megismertetni.

Gyene Károly, Nagy Béla és Szerdahelyi Gusztáv urak felkérettek, hogy a gépésznél érintkezésbe tévén magukat az eke ára, s czélszerűsége felől közelebbi, és határozott tudomást szerezzenek, sőt a két utóbbi tag személyes megtekintés által is, az eke használhatósága felől teljes meggyőződést szerezvén, annak Szatmárra szállitását az egyesület költségén kísérlettétel és megismertetés végett eszközöljék.

12. szám. Gyene Károly úr a Kölcsey-szobor ügyében jelentvén, hogy a szobor hat ládába rakva már Debreczenben van, s elszállitását Szatmárra 200 ftért vállalták el, oly kikötéssel, hogy a szállitási költség kimutatása után, ha az 200 ftnál többbe kerülne még ezen felől 24 ftig terjedhető ráfizetés van kötelezve, a szobor helyiségeül a tornyos városháza, és két közötti nagy piaci térség van a városi tanács beleegyezésével kijelölve, mely a bemutatott rajz szerint fűk-

kál és czerjékkal körülveendő, azta helyő alakittatik, s kellő magasságra feltöltetik; a szobor alapját tevő téglarakás már készen áll, csak a szobor rahelyezése, aljának czélszerű, és izléstelyes beburkolása, s a leplezési ünnepély tervezetének elkészítése, idejének meghatározása van hátra végeztetett.

A szobor felállitásához szükséges bevégzésére az e körül eddig is annyierélyt, tapintatot, és hálás elismerésre méltó kitartást tanusított Gyene Károly úr kéretik fel; a leplezési ünnepély szeptember végére tüzetik annak tényezőül a megyei és városi dalárdák által végzendő alkalmi dallamok, megnyitó, fő és zár szónoklatok, utánna társasébdől, előtte való estvén a megyei és városi műkedvelők közreműködésével tartandó szini előadás, az ünnepély estvén bál jelöltetvén meg, s a magyar tudóstársaság, és Kisfaludi társulat külön levél általi meghívása, a nagy közönségnek hírlap útján megjelenésére folszóllitása kimondatván; az ünnepély részleteinek meghatározására, és kezretül vitelére rendező küldöttség tagján Gyene Károly, Békéssy Károly, Nagy Béla és Szerdahelyi Gusztáv urak kérettek fel; a megnyitó beszéd tartására mint az egész ügy körül annyi érdemet szerzett hazafi Gyene Károly úr nyeretett meg, a más két szónoklatra pedig mennyiben lehetséges lesz valamelyik akademiái tagnak megnyerése az igazgató választmány elnökére bizatott, a megyéből pedig Ujfaluassy Miklós és Domahidi Pál urak felkérése határozatott.

Ezzel, minden fenforgó tárgyak elintéztetvén a gyűlés befejeztetett.

Kelt mint fent.

Jegyzette:

Farkas Antal m. k.
egyesületi jegyző.

Hitelesítés képen:

B. Vécsey József m. k.

alelnök.

Gyene Károly m. k.

bizott. tag.

A FELSŐ TISZA-, ÉRVÖLGY ÉS ALSÓ MAROSI NAGY CSATORNA.

Kende Zsigmondtól.

(Vége.)

Második Corrolarium, hogy a vizit legrövidebb legolesőbb legbiztosabb útja a kereskedésnek, s egyedüli tényezője az ország alföldje felvirágozásának.

Harmadszor hogy az alföldet csak ezen egyetlen mól által eszközözendő öntözéssel lehet a száraz években a vég pusztulástól meg menteni s a magyar Kanaán-

nak termékenységét a száraz években is biztosítani.

Negyedszer, hogy a szatmármegyei vizek, lápok, folyók, csak egyedül ezen csatorna által szabályoztathatnak.

Ötödször, hogy a víziut a vasúttal nem áll ellentétben, hanem a kettő egymást a közös célnak elérésében a kereskedés és pénzforgalom előmozdításában hatalmasan elősegíti.

Hatodszor, hogy ha a csatornatársaság nem csatornát, a világ és kereskedés leg-hatalmasbb közlekedési eszközét, hanem egyiptomi gulát építene is országunkban a csatornatársaságnak hálával tartoznák, mert negyvenmillió forintot költ el, és hoz forgásba közöttünk.

Ha bár magyarok vagyunk is, értsünk még is valahára egyet e szent érdekeinknek elő mozditásában, és a csatorna társaságot részvétellel pártolással s a jó ügy mellett apostoloskodással, s mindenek felett tettel s saját érdekeinkben mentül több részvényeknek vásárlásával pártoljuk.

Készen hevert ez emlékirat írásaim között, s miután a Csatornaügy elhalgatott, nem akartam azt többé az indulatokkal együtt felbreszteni: elhatároztam gondolatimat, tapasztalásimat ósméret gyűjteményimel a feledékenység örök tengerébe temetni el.

Es imé jött a 22-ik júniusi még a mai napon is pusztító vizözön; mely ha mégsem képes elhúlni az optimistákkal, hogy vizeink szabályozva még mindig nincsenek, s nem is lesznek mind addig, míg a dolog oly embereknek kezeikbe nem kerülend, kiknek ahhoz eszköz is van, pénzük is; — úgy számokra e földön nincs idvesség.

Nem született meg a Mózes, ki minket az igéret földjére vezéreljen, nem a fehér galambu Noé, ki lelkeinket, és sziveinket az isteni béke szent olajjával fűzze össze.

HELYBELI HIREK.

— Idei szőlő termésünk oly csekély, hogy nemcsak az időszakokint költéséges munkáltatást egyáltalában nem — de még a leszüretelést is alig érdemlé meg, mert amit termésnek lehetett volna mondani, az is fanyar — éretlen volt s nagyon valószínű hogy bora is ihatlan fog lenni. Azonban reményünk vigasztként szolgál, hogy a jövő év majd többet s jobbat adand s az idei szüret fanyarságait s keserűségeit jövőben az öröm s jókedv mézédessége váltandja fel.

— Tengeri termésünk is igen elszomorító annyival inkább, mert meghozá bár a kórú dus termését, de az, a mostoha időjárás miatt meg nem érhetett. A múlt évben milliók kiáltoztak esőért, ez idén mindnyájan elmondhatjuk: „adtál uram esőt, de nincs köszönet benne.“

☉ Megjelent Greguss Ágost beszéde, melyet a Kölcsey szobrának leleplezése ünnepén mondott, szerkesztőségünknek s Lehotzky János könyvkereskedésében 20 kr-ért kapható.

☉ F. hó 23-án a Szatmárvárosi nőegylet által pártfogolt szegények részére helybeli műkedvelőink kelő sikerrel adák az „Evangelium és családélet“ című 5 felvonásos drámát Souvestre és Bourgeostól. Utólagosan azonban annyit szabadjon mondandunk, hogy a színlapról a „veterán“ szót, melynek jelentősége egy átjában nincsen, kihagyhatta volna színlap író.

Ez előadás jövedelme volt 77 ft. 60 kr. költség 33 ft. 30 kr. tiszta jövedelem 44 ft. 30 k.

☉ Tisztelettel figyelemztetjük a helybeli színpártoló közönséget, hogy a színi bizottmány Korom József urat a páholyok, Éder Ede urat pedig a zártszék bérlete eszközésével, mint bizottmányi tagokat

megbizta, kik lapunk utóbbi számában említett bérleti összeg mellett, működésüket már meg kezdték.

VEGYES HIREK.

☉ (Drága eledel.) Komárom megye egyik községében az elmúlt napokban egy százforintos bankjegyet a gazdatiszti őrök az asztalon hagyván, ezt a háznál tartott kecske, mire észrevették volna megette. A különben kedvenc házi állatot e vakmerő tettért és vétkes kíváncsiságért megölték, s a gyomrában bár hiányosan megtalált bankjegyet 63 o. é. ft-ért beváltották.

† Még fűszál sem nőtt az új sir felett mely szép reményeinket Reviczky Széverrel betakará; még vérzik a seb, melyet sziveinken szerencsétlen halálának híre vágott, midőn ismét új könyv rezeg pilláinkon, s egy újabb döfés alatt kínosabban fáj szívünk: Madách Imre, a halhatlan mű — „az ember tragoediája“nak szerzője f. hó 5-ke éjjelén Sztrégován élte 41-ik évében a jobb létre szenderült. A bir fénye ragyogjon emléken, s a nemzet könyűje sirját!!

☉ Haynald Lajos volt erdélyi püspök most már karthagoi érsek ő exca levélben vesz bucsut hiveitől. Rómában, a hova távozik, mint mondják, fényes szerep vár reá a pápa oldala mellett.

* Gyilkosság zárdában. Bukarestben nagy feltűnést okoz a czernikei zárdában történt gyilkosság, mely csak esetleg jutott a hatóság tudomására. Egy barátot a zárdabeli confráterek meggyilkoltak s aztán szép esőndesen eltemették. A törvényes nyomozás már el van rendelve.

TÁRCA.

Csakhogy újra...

Csakhogy újra látlak téged,
Szóke fűrtü kedves anyádom;
S ajkad lágyan csengő édes hangját
Csakhogy újra... újra hallhatom...

Csakhogy látém ábrándos szemédnek
Rám mosolygó vidám kék égét;
Elfelejttem, hogy te töled távol
Mennyi vágy őlt... mennyit szenvedék!

Boldog lettem! vágyaim pihennek
Ajkad, rózsá ajkad rám mosolyg.
S egy világot — hidd el édes lelkem
En nem adnám ezt az egy mosolyt...
Rácz Mihály.

KÉT TESTVÉR.

Beszély.

UNGER GUSZTÁVTÓL.

(Folyt. és vége.)

Nyolcz óra van, és Szabadhegyiek házában még minden csendes, a cselédek lábujhegyen nesztelenül járnak, nehogy zajt csinálva felbresszszék boldog álmaikból az ünnepeltek.

Majd lassan nyílik ki egy ajtó, Kálmán karján Juliával lép ki, halvány rózsaszínű reggeli köpeny fedí Julia bájtermetét, gyönyörű fején csinos főkötő, szemében, arcán, egész tekintetén boldogság, öröm, megelégedés.

Ily szép, ily igéző talán nem volt soha. A cselédek öröm mosolylyal ajkaikon, jönnek kézcsokolására, a szép nőnek, ő kellemeli hangján viszonzozza üdvözlőteiket, és kérd:

Hol van Anna...

Még alszik volt a rövid válasz... Julia eleresztvén Kálmán karját, lassan lábujhegyen közeleg szeretett testvére szobája felé, mily édesen lepi majd meg... az ajtóhoz ér halgatózik, még minden csendes, oly édesen nyngszik, még lélegzetét sem hallani, mosolygva óvatosan, nyitja ki az ajtót, benn sötétség, nem lát semmit, nesztelenül közelg az ablakhoz, szemel az ágy felé irányozva, szét huzza a függönyt, a felkelő nap sugara megvilágítja az ágyat, és Anna mégsem mozdul, remegve közelg az ágyhoz a bájos lény, és fájdalom kiáltással eszméletlen omlott össze.

Az ősz atya, Kálmán, a cselédek sietve rohantak a szobába; az ágy előtt eszméletlenül fekszik Julia, az ágyon egy gyönyörű halott...

Keblén kezét összekulcsolva fektűt Anna, hó fehér arca körül dics koszorút képezett a nap sugara, kezében egy kép, Kálmán arc képe... ajkán mosoly... csak a behunyt szem, és a csendes kebel mutatja, hogy halott...

Asztalkáján ott fekszik a kis színes üveg: a pohárban még látszik egy csepp, mellette levelek, édes atyjának, Juliának és Jenőnek.

Köszoborként állak körül a szép halottat, nem foghatva meg a halál okát... most Julia magához tér, reszketve nyul a neki címzett levél után, feltöri és remegő hangon olvas:

„Isten veled szeretett Juliám, hogy te boldog lehess, nekem halmom kell... mert én is szerettem őt.“

A másik levélben atyjától kér bocsánatot, ő boldogtalan volt, boldog leánya körében feledje el és legyen boldog,

A harmadikat postára tevék, bár tudák

hogy rendeltetése helyére eljutni nem fog soha.

Harmad napon, új virágos sirhalom fogadá hideg keblébe, a legszebb virágok egyikét; a sir körül szomoruan, könyező szemmel állnak az emberek.

Oly szép, oly fiatal volt még!...

Nemes testvér, mivel igazán, önzetlenül szerette testvérét, ennek boldogságáért feláldozá önmagát.

Pár nap mulva a lapokban irák, hogy Ziczky Jenő Varsó mellett elesett; ép azon nap halt meg melyen Anna, nem könyezhetének egymás sirja felett, egyszerre szált föl lelkők a pörladozó hüvelyből, ott fön találkoznak ők boldogok.

Varsó mellett, talán épen azon helyen adá ki nemes lelkét a hős ifju, hol 1831-ben nagy ayyja.

Egy célért küzdött nagy atya és unoka egy sors érte őket.

Nem disziti hantjaikat magas kőszobor, tetteikért az emlékezet fon hervadhatatlan koszorút.

Emlékiük élni fog, míg a lengyel él, és hogy e nép elveszen, azt nem fogja megengedni az ég.

B E S Z É D.

melyet Kölcsey szobrának leleplezése ünnepén Szatmárt f. év sept. 25-én

Mondott GREGUSS ÁGOST,

a magyar tudományos akadémia rendes tagja, s ez alkalommal képviselője.

(Folytatás.)

Ilyen író Kölcsey; az ilyen író pedig, tisztelt gyülekezet, nem csak az ő idejében volt ritkaság, de ritkaság minden időben.

Tagadhatatlan, hogy a magyarvers Köl-

* Postakocsi kirablás. A „Sürgöny“ írja: Kaposvárra f. hó 15-én reggel távir-
ták, hogy Iharos Berény és Kanizsa közt
a cs. k. posta-cariol, melyben 4080 ft. érték
foglaltatott, a fedezetül adott csendőr a bak-
ról lelövetvén, kirabolatott. Mint utóbb hire
terjedt, a postakocsist szintén lelőtték a
szent péteri erdőnél.

© Klapka György, a spaai játékban-
kon, mint a „J. de Brüssel“ írja, a mult
hóban 57,000 frankot nyert.

— Katona törvényszéki ítélet. A „Sz.
H.“ írja hogy Csongrádon Marsovszky Imre
polgármestert, Greskovics János aljegyzőt,
Tekulits János városi képviselőt és Csemeghy
Ignác városi tanácsnokot, kik a cs. k. adó-
pénztár részéről, adótartozás törlesztése vé-
gett, a városi pénztár lepecsételésere kikül-
dött hivatalnokokat eljárásukban akadályoz-
ni iparkodtak, hadi törvényszék elé idézték,
s hosszas tárgyalás után a két első két heti,
az utóbbiakat hónapig tartó fogságra ítélték.

— Megtiszteletetés. A fiemei városi
tanács köszönetet szavazott Szathmári Ká-
rolynak, hogy „Alföld és Fiume“ című mun-
kájában oly meggyőzőleg bizonyította be e
kikötő használatban vételének halaszthatat-
lanságát, s azon fontos hivatást, mely Fiu-
mére, mint Magyarország kiviteli pontjára
a jövőbe vár. Az e tárgyban kelt hivatalos
okirat, olasz nyelven szerkesztve, e napok-
ban küldetett meg Szathmári Károlynak.

* Széchenyi szobra Kolozsváron. A ko-
lozsvári Széchenyi-térre nagy kutat s erre
Széchenyi szobrát tervezik felállítani. A mult
héten Kolozsvárt időzött Izsó, Széchenyi
hat láb magas egész szobrát a legszebb fe-
hér tiroli márványból 3500 ftért előállítani
készenek nyilatkozott.

— Öngyilkos. László Pál fiatal mérnök
Boglárnál a balatonba gázolt s ott törszu-

rálással végezte ki magát. Mondják szeren-
csétlen szerelem vitte az öngyilkosságra.

* Különös római szokás. Ha a római
rendőrség 13 egyént elfog, a tizenharmad-
ikat azonnal szabadon bocsátja, nehogy a
szám szerencsétlenséget okozzon.

— A működő pesti ügyvédek száma
legújabb hiteles összeírás szerint 481.

© Két öngyilkosság. Vaskohról a kö-
vetkező szomorú esetet írják: Balogh Ignác
ottani segélyjegyző tiltott szerelmi viszony-
ban élt a mészáros nevével. A férj ez ellen
a papi hivatalnál panaszt emelt, minek kö-
vetkezménye az lett, hogy a viszony foly-
tatásától szigorúan eltiltattak. — Azonban a
két szerencsétlen egymás nélkül élni nem
akarván, e hó 8-án reggel a padláson levő
kereszt-gerendára ugyanazon egy szálkötélre
magát felakasztotta. Mire észrevették, mind-
kettő halva volt. A hivatalos boncolás után
mindkettőt egy közös sírba hantolták el.

* Zarándokok Jeruzsálembé. Aradról
mint az „Arad“ írja, hat koros nő és két
férfi Jeruzsálembé indult a szent sírhoz
vezeklésből. Mielőtt elindultak, a szentegy-
házban lelkesztő általáldás tmondattak magukra.

* Nadar de Geant nevű léghajójának
harmadik fölemelkedése m. hó 26-án sze-
recesen végbement Brüsszelben. Ezuttal az
ég is barátságos képet csinált a mulatság-
hoz. Északkeleti szél fújt. A felszállás a
schuerbecki kapunál történt. Az utazásban
9 önkéntes vett részt, négy belga, köztük
Sterks kapitány, a hadügyminister ur segéde.
Az indulás oly lassan történt, hogy a lég-
hajó 4 óra helyett csak 6 órakor kezdett
emelkedni, de ezután fenségesen lebegve
hajtattott Franciaország felé. Egy távirat szer-
int a Nadarhajó, mely a szél által a ten-
ger felé hajtattott, 10 órakor estve Ypernnél,
nyugoti Flandriában, érte el a földet.

— Véletlen halál. Nagylakról írja a
„Sz. H.“ hogy ott a mult aratáskor egy
szerb gazdának 18 éves, szép egyetlen le-
ánya, mint marokverő dolgozott a kaszáló
béres, legény mellett. — A leány élnék vig
kedélyű lévén, ingerkedett a legénynyel, azt
állítván, hogy ő is tud kaszálni, s inuitán
a legénytől hasztalan kérte a kaszát, el akarta
azt venni. A legény folyvást kaszálni nem
vevé észre a leány közeledését, ki ekkép a
kasza alá jutott, s ennek hegye oldalbordiái
közé annyira befuródott, hogy a fiatal szép
leány rögtönszörnyet halt.

© Tolvajnyagyletkiség. Ama két 16.
így írja a „Sz. H.“ melyet egy kenderárus-
tól mult vásárkor elloptak, megkerült; a
tolvaj nem nézhette, hogy bűneért más, le-
gyen letartóztatva, s éjjel a rókusi kapuhoz
köté azokat. E hírre azon kereskedő, kitől
egy budát loptak el azon élece csinálta,
hogy neki a tolvaj levelet irt, melyben igéri
a budát tavaszkor visszahozni, most azon-
ban még szüksege van rá.

* Két nevezetes egyéniség készül el-
hagyni Franciaországot. Dumas az észak-
amerikai harctérre készül új regényekhez
gyűjteni tárgyakat; Renan pedig Kis-Ázsiá-
ba megy „Apostolok történelme“ című mun-
kájához adatokat szerezni.

ÜZLET. Október 19-ikén.

A szatmári piacra behozott termények ára
köblönként következők voltak: Tisztabuza 5 ft.
4 ft. 80—10 k. Kétszeres 4—3 ft. 80 kr. 3 ft.
60 k. Rózsa 2 ft. 20—10 kr. Árpa 2 ft. 20—30
kr. — Zab 1 ft. 20—40 kr. — Tengeri 4 ft.
3 ft. 60 kr. Kása 5—5 ft. 20 kr. Főzelék
6 ft. 5 ft. 40 kr. Krumpli 2—1 ft. 40 k.
Aszu szilva 7 ft. 60 kr.

csey óta, kivált Vörösmarty és Arany hódítá-
sai folytán, roppantúl halad; és haladt, bár
kevesebbet, a magyar próza is; de azért az
ő művei, klasszikus bélyegökkel, mindenha
példányok maradnak, és Kölesey, mint író-
művész, örökké elsőrendű csillagul fog irodal-
mi egünkön ragyogni.

S az íróművész mögött emelkedik még
a költő s a műbíró.

Nem akarok szíves türelmökkel vissza-
élni, s bármily hálás föladat volna is, költé-
szete s műbírálati részletes fejtegetésétől tar-
tozkodom.

Költészetéről legyen szabad egész átalá-
nossággal csak annyit megjegyezni, hogy
azt minden ízében fennkölt képzelem, erköl-
csi tisztaság és a bú varázsa lengi át. E
költészet értékének némi megjelölésül pe-
dig csak arra hivatkozom, hogy ha Köleseyt,
mint költőt, legkittűnőbb kortársaival Vörös-
martyt túl összemérjük, úgy fogjuk találni,
hogy Kölesey, saját kiválóbb tulajdonaikban
s lényeges kellékekben, mindnyájukat felül-
mulja. Öszhangosabb ő, mint mestere, Ka-
zinczy, s változatosabb, mint Csokonai; ma-
gasabbban járó, mint Berzsenyi, s mélyebbre
ható, mint Katona; érzelemdeusabb, mint
Kisfaludy Sándor, s eszmedusabb, mint Ká-
roly; zárkozottsága mellett is kedélyesebb,
mélasága mellett is vigasztalóbb, és — Kazin-
czyt kivéve — tisztább izlésű, kiforrottabb s
miveltebb valamennyinél.

Kölesey másik dicsőségéről, kritikai
pályájáról, szintén csak röviden emléke-
zem. Ő a görög és római, az újabbak közül
kivált a francia és német irodalom teljes
ismeretével s mindazon tudományos készü-
lettel lépett föl, melyet e nehéz pálya meg-
kíván, s mint műbíró, mint a széptani, el-
vek legbuzgóbb, legalaposbb, legönállóbb

hirdetője, hazánknak a maga korában egye-
dülű büszkesége. Ha ő nincs, ki tudja, Bajza
fölfeszí-e a bírálói tollat s támadnak-e köve-
tői. A magyar kritikának Kölesey törté-
mege, ebbeli érdeme pedig annál nagyobb,
minthogy e pályán nem annyira babérok,
mint inkább tövisek teremnek, s a kritika
munka csak másoknak haszon, magának
a munkásnak meg nem köszönt fáradság, gyakra-
n epesztő bánlatom.

Mily ellenmondás: a legszükségesebb,
egyszersmind pedig leghálátlanabb munka!
Vagy akadnak-e még, a kik a kritika szük-
ségét tagadják? a kik át nem látják, hogy
egészségesen fejlődő irodalomban a kritika
szintoly mulhatlan kellék, mint — hogy a
közéletből vegyek példát — az alkotmányos
lében a nemzet képviselőinek, az ország-
nak gyűlése? Hisz az országgyűlés szava
nem egyéb, mint a kormány kritikája; s
valamint neki föladata ellenőrizni a földi ha-
talmások tényeit, úgy az irodalmi bíráltnak
föladata ellenőrizni a lelki hatalmasokét. Kor-
látlan uralom, szolgálai hódolás az úgyneve-
zett bevégzett tényeknek, az irodalomban
szintoly kártékony, mint az országban: s
míg a vak elfogadás annyi, mint hátra-
maradás, a kritika annyi, mint haladás;
míg a bálványozó a zsarnokság tömlötartója,
a bíráló a szabadság önkéntese — de, fájda-
lom, gyakran vértanuja is.

Kölesey, valamint a megye és ország
zajongó tengerén, úgy az irodalom csöndesebb
folyamán állhatatosan a haladás és szabad-
ság vezéricsillagai szerint kormányozta hajó-
ját; s nem volt az a vihar, mely meggyő-
ződése utjából eltérítette volna. Meggyőződése
kettős szereteten alapult: a hon s az igazság
szereteten; azért volt rendületlen. S ez a
rendületlen meggyőződés szolgált neki viga-

szul, midőn szenvedni látta nemzetét, midőn,
félreismerve, maga is szenvedett: ő bizott a
haza jövőjében s az igazság diadalában.

Bizott a haza jövőjében; pedig a nemzet
annyira jutott, hogy már nem is érezte
szenvedéseit. Kölesey, honfi-bánatával, azon
érzékletlen faj közepett állott, melynek tüze,
mint maga mondja, a kilenczvenes években
„hirtelen föllobbant és hirtelen elaludt;“
melynek Berzsenyi, hujába dörögte felébe,
hogy romlásnak indul; melytől Vörösmarty
a régi dicsőséghez menekülve, sohajt föl:

A tehellen kor jött el...
S ez a kor, midőn a nemzet első dalno-
kai megvetve, első honfiúi kikacagva élték
napjaikat; „midőn magyar könyvet magyar
írón kívül más nem ismert s a fiatal művész
egykorú között sem talált keblet, hol ki-
ömölhessen;“ ez a nép, mely Zrínyit az író
el tudta feledni, mely Faludt, míg élt, nem
ismeré, mely Révairól hallani nem akart,
mely Baróti Szabót és Virágot meg nem si-
ratta, s melynek kebelében az ötvenhat évet
szakadatlan munka közt eltöltött Kazinczy
nyomorúsággal élt és halt;“ ez a kétségbee-
jtő közöny nem volt képes öt kétségbee-
jteni: lantot ragadt, s a „Rákos“ partján és
„Zrínyi dalá“ban méltó haraggal fordult a
tunya nemzedékhez, a mely nagysokára meg-
mozdult, ocsúdni kezdett sívár álmaiból, bá-
mulva tekintett körül, megjéjett elmaradá-
sán, és már-már hozzálát ujjászűlető munká-
jához, csak vezére legyen... A gondviselés
azt is adott neki Széchenyiben. Hogy azon-
ban Széchenyi már fölébredt nemzetet talált
maga előtt, az a nemzetet fölrazzó Tyrtaeu-
sok s ezek között első sorban Kölesey műve
is volt.

(Folytatatik)

HIRDETÉSEK.

Fölhivás.

3277/1864
A Blumb János nevére jegyzett szakaszi 112. sz. telekjegyzőkönyvi birtoknak végrehajtás utjáni elárverezhetése tekintetéből a bekebelezéssel biztosított hitelezőknek a megyei telekkönyvi törvényszék előtt leendő összejevetelére 1864. évi november hó 23-dik napjának d. e. 9 órája levén kitűzve: mindazok, kik a felfoglalt javakra tulajdoni igényt tartanak, ezennel felhivatnak, hogy igényüket a fentírt napig e törvényszéknel jelentsek be.

Szatmármegye telekkönyvi törvényszékének 1864. évi október hó 6-án Szatmáron tartott üléséből.

Szatmáry
tkönyvi kiadó.
1-2

Felhivás.

3178/1864
Az Adler Leopold nevére jegyzett Nagykárolyi községi 23. sz. telekjegyzőkönyvi birtoknak végrehajtás utjáni elárverezhetése tekintetéből a bekebelezéssel biztosított hitelezőknek a megyei telekkönyvi törvényszék előtt leendő összejevetelére 1864. évi november hó 10-dik napjának d. e. 9 órája levén kitűzve: mindazok, kik a felfoglalt javakra tulajdoni igényt tartanak, ezennel felhivatnak, hogy igényüket a fentírt napig e törvényszéknel jelentsek be.

Szatmármegye telekkönyvi törvényszékének 1864. évi szeptember hó 29-kén Szatmáron tartott üléséből.

Szatmáry
tkönyvi kiadó.
1-3

Felhivás.

3184/1864
A Földváry Antal nevére jegyzett Papos községi 23. sz. telekjegyzőkönyvi birtoknak végrehajtás utjáni elárverezhetése tekintetéből a bekebelezéssel biztosított hitelezőknek a megyei telekkönyvi törvényszék előtt leendő összejevetelére 1864. évi november hó 10-dik napjának d. e. 9 órája levén kitűzve: mindazok, kik a felfoglalt javakra tulajdoni igényt tartanak, ezennel felhivatnak, hogy igényüket a fentírt napig e törvényszéknel jelentsek be.

Szatmármegye telekkönyvi törvényszékének 1864. évi szeptember hó 29-én Szatmáron tartott üléséből.

Szatmáry,
telekk. kiadó.
1-3

Felhivás.

3059/1864
A Kajeza Ferenc és kiskorú Kajeza Julianna nevére jegyzett Gyügy községi 23. sz. telekjegyzőkönyvi birtoknak végrehajtás utjáni elárverezhetése tekintetéből a bekebelezéssel biztosított hitelezőknek a megyei telekkönyvi törvényszék előtt leendő összejevetelére 1864. évi november hó 11-dik napjának d. e. 9 órája levén kitűzve: mindazok, kik a felfoglalt javakra tulajdoni igényt tartanak, ezennel felhivatnak, hogy igényüket a fentírt napig e törvényszéknel jelentsek be.

Szatmármegye telekkönyvi törvényszékének 1864. évi szeptember hó 15-én Szatmáron tartott üléséből.

Szatmáry,
t. könyvi kiadó.
1-3

Hirdetmény.

Szatmármegye Udvari községbeni volt lakos néhai Pap Ferencz hagyatékához tartozó, s Szatmárvárosban 1317. sz. a. helyzett, s 472 ft. 30 krra becsértékelt házastelek, e hagyatékot tárgyaló Szatmármegyei törvényszékének f. é. 2682. sz. a. megkeresése folytán, f. é. november 3-én mint első, s szükség esetén december 10-ik napján d. u. óráin mint második határnapon, a helyszínén tartandó árverési mellett elfog adadni, addig az árverési feltételek Szatmárvárosi törvényszéki irodájában megtekinthetők.

Kelt Szatmáron 1864. évi szeptember 22. tartott p. törvényszékből.

1-3

Felhivás.

3030/1864
A Ludocher János s neje Ludocher Ágota nevére jegyzett csanádosi 9. sz. telekjegyzőkönyvi birtoknak végrehajtás utjáni elárverezhetése tekintetéből a bekebelezéssel biztosított hitelezőknek a megyei telekkönyvi törvényszék előtt leendő összejevetelére 1864. évi november hó 3-ik napjának d. e. 9 órája levén kitűzve: mindazok, kik a felfoglalt javakra tulajdoni igényt tartanak, ezennel felhivatnak, hogy igényüket a fentírt napig e törvényszéknel jelentsek be.

Szatmármegye telekkönyvi törvényszékének 1864. évi szeptember hó 15-kén Szatmáron tartott üléséből.

Szatmári Elek,
tkönyvi h. kiadó.
5-3

Arverési hirdetmény.

477/1864 P.
Közírté tétetik, miszerint udvari volt lakos, néhai Papp Ferencz hagyatékához tartozó Udvari községi telekjegyzőkönyve 1-ső lapján bekebelezett nemesi ingatlan birtok, mely áll udvarház és épületekből, 4. Cat. hold térmérsékü belsőségéből, úgyszinté 4 egész és 1/2 telektánni királyi kisebb haszonvételi jogból, 2580 fra becsülve; — továbbá az 1862. h. r. sz. a. a. kort alatt ugyanazon telekhez tartozó 4. Cat. hold és 400 □ ölet tevő szántóföldből, ez utóbbi 270 fra becsülve, a megyei tekintetes törvényszéknek folyó év augusztus 19-én 2082. P. sz. a. kelt végzése folytán, f. év november hó 10-én, szükség esetében december 12-én délelőtti 10 órakor, a helyszínén udvari községben, nyilvános árverés utján, az eljáróbírósnál bármikor megtekinthető feltételek alatt eladadni fog.

Dobráspátiiban szept. 30. 1864.

Szoligabírói bíróság.

Arverési hirdetmény.

3089/1864
Szatmármegye telekkönyvi törvényszékéről ezenel közírté tétetik, mikép a végrehajtási árverés f.-bányai r. cath. egyház felperes részére, ennek 190 ftnyi és 5. krnyi követelése, s a törvényes járulékok erejéig Tólnai Antal alperes ellen, ennek a Batiz községi 1. sz. tjkönyvben A. I. alatt egyedül az ő nevére bejegyzett birtokaira, melyek egy 8 holdnyi hellelken épült 7. szobás urilakból, és egyéb gazdasági épületekből, valamint 108. hold. szántó, 121 hold rét és 82. hold erdő földből állanak, s összesen 16045 fra. becsültek, elrendeltetvén: harmadik árverési határidőül az 1864. évi november hó 7-dik, napjának d. e. 9 órája a megyei tárgyaló teremben tüzetelt ki: melyre venni szándékozók oly kijelentés mellett hivatnak meg, hogy az árverési feltételeket alírt törvényszéknel, és a végrehajtással megbízott Liehr István törvény széki ülöknel bármikor megtekinthetik, s hogy a kérdéses birtok, becsértéken alul is le fog üttetni.

Szatmármegye telekkönyvi törvényszékének 1864. évi október hó 6-ik napján Szatmáron tartott üléséből.

Szatmáry,
tkönyvi kiadó.
1-2

Hirdetés.

Bányai Jánosnak törvényes időben beadott felfolyamodása folytán, a Kőpeczy Károly és neje úgy Bányai István nevére bejegyzett aranyosmegyesi 59 számú telekjegyzőkönyvi birtoknak folyó évi november 11-ik és december 12-ik napjaira kitűzött árverés felfüggesztetvén, megtartadni nem fog, mi is ezenel közírté tétetik.

A szatmármegyei telekkönyvi törvényszéknek Szatmáron az 1864. évi október hó 13-án tartott üléséből.

Szatmáry
t. könyvi kiadó.
2-3

Árverési hirdetmény.

3279/1864
Szatmármegye telekkönyvi törvényszékéről ezenel közírté tétetik, mikép a végrehajtási árverés Einholz Jakab felperes részére, ennek 101 ftnyi és 90 krnyi követelése, s a törvényes járulékok erejéig Krausz Herman alperes ellen, ennek az Oláh Gyűrűs községi 150. sz. tjkönyvben 974. helyr. sz. alatt az ő, valamint oláhgyűrűsi 200. sz. telekkönyvben 1107. helyr. sz. alatt Krausz Herman özvegye Krausz Herman, Rebeka, Lévi, és Betti nevére bejegyzett birtokaira, melyek szőlőből állanak, s összesen 523 fra becsültek, elrendeltetvén: 3-ik árverési határidőül az 1864. évi november hó 17-ik, d. e. 9 órája a helyszínére tüzetelt ki; melyre venni szándékozók oly kijelentés mellett hivatnak meg, hogy az árverési feltételeket alírt törvényszéknel, és a végrehajtással megbízott Verzár József fő szolgabírósnál bármikor megtekinthetik, s hogy a kérdéses birtok, becsértéken alul is le fog üttetni.

Szatmármegye telekkönyvi törvényszékének 1864. évi szeptember hó 29-ik napján Szatmáron tartott üléséből.

Szatmáry
telek k. kiadó.
1-1

Hirdetmény.

50/1864
Közírté tétetik hogy a város vagyonaéhoz tartozó, s lakarek tárnak használt egy 5 öl hoszu 5 1/2 suk széles 8 db erős tölgyfa czulapokraépített, kemény fűrészt tölgyfa lécezetű, zsindellyel fedett jó karban álló tengerigöré, mely 25 o. é. fra becsültelet f. hó 30. napján délutáni órákba nyilvános árverésen elfogadadni, mire a venni szándékozók tisztelettel meghivatnak, az árverelési feltételek a városi bíró s jegyzőnél mindenkor megtekinthetők. Sárközön október 14-én 1864.

Berky Sándor jegyző.
2-2

Eladandó jószágok hirdetménye.

A szatmári es. k. pénzügy igazgatóság felsőbb jóváhagyás mellett:

1-ör A szinyérvárallyai adóhivatalnál 1864. november 13-én a tartozói és turvökonyi rész jószágokat 80 ft. 10 kr. és illetőleg 115 ft. 38 kr.
2-ör Misztogyóroson 1864. november 17-én az ottani jószágot minden hozzá tartozandókkal 16414 ft. 58 kr. és
3-ör a berkeszi adóhivatalnál 1864. november 21-én a russori rész jószágot 161 ft. 30 krnyi kikiáltási árral örök áron elárvereztetli.

Írásos ajánlatok a nevezett igazgatóságánál 1864. november 12-ig, és az árverező bizottságánál az árverezés napján a szóbeli ajánlatok megkezdéseig benyújthatók.

Az írásos ajánlatok legyenek lepecsételve és tartalmazkák:

a) a jószág megnevezését, melyre az ajánlat szól,
b) az ajánlónak kereszt és vezeték nevét, és lakhelyét azon hozzáadásal, hogy nagykoru,
c) az ajánlott vételár szó és szám szerentli összevét,
d) azon nyilatkozatot, hogy az ajánló az eladási feltételeket, melyek a nevezett igazgatóságánál és adóhivataloknál és a dési es. kir. ispánságnál megtekinthetők ösmeri és azok megtartására magát kötelezi,
e) a 10% bánatpénzt, vagy annak valamely es. k. pénztárnál lett befizetéséről nyugtát.

Szatmáron 2-án. 1864. október 2-2

Vitte.

Arverési hirdetmény.

Szatmármegye telekkönyvi törvényszékéről ezenel közírté tétetik, mikép a végrehajtási árverés B. Luszinszky Lajos

felperes részére, ennek 93 ftnyi és 45 krnyi követelése, s a törvényes járulékok erejéig Márta János alperes ellen, ennek az Endréd községi 186 sz. tjkönyvben 231 h. r. sz. alatt Márta János s neje Kira Flóra nevére bejegyzett birtokaira, melyek 687 □ öl kiterjedésű beltelekből, s azon létező vályogból épült szalma fedelű házból állanak, s összesen 140 fra becsültek, elrendeltetvén: árverési határidőül 1864. évi november 22-dik, és szükség esetén 1864. évi december hó 22-dik napjának d. e. 9 órája a helyszínére tüzetelt ki; melyre venni szándékozók oly kijelentés mellett hivatnak meg, hogy az árverési feltételeket alírt törvényszéknel, és a végrehajtással megbízott Fráter József főszolgabírósnál bármikor megtekinthetik, s hogy a kérdéses birtok, a mennyiben az első árverés alkalmával becsértéken vagy azon felül el nem adhatának, a második árverésen a legtöbbet ígőre azon alul is le fog üttetni.

Szatmármegye telekkönyvi törvényszékének 1864. évi szeptember hó 10. napján Szatmáron tartott üléséből.

Szatmáry Elek,
tk. h. kiadó.
5-3

Hirdetmény.

Szatmármegyei törvényszékéről közírté tétetik, hogy Salamon Franciska Vigdorovits Iszáké elleni végrehajtási ügyben, a szatmármegyei Oláh-kékesi 50. tjk. sz. 1523 ft. 33 kara becsült telek, s ennek járulmányai közárverés utján a helyszínén készpénz fizetés mellett elfognak adadni, árverési határidőül f. évi október 31-én szükség esetében november 31-ik napja d. e. 9 órája tüzetelt ki, a második árverésen becsáron alul is el fogván a birtok adadni.

Kelt Szatmármegyei törvényszék Szatmáron 1864. évi szeptember 3-án tartott üléséből.

Sümeghy, másodalispán.
Visky Károly,
t. aljegyző.
2-3

Hirdetmény.

Az urbérrendezési és arányosítási ügy folyamathá téttele feletti tanácskozás. vagy esetleg a volt jobbágyokkali kiegyezés tekintetéből f. évi október 29-én délelőtti 10 órakor a városház termében Avasújvárosban birtokossági gyűlés fog tartadni, mire az érdekeltek tisztelettel meghivatnak. Ket Sz.-Váralyán október 9. 1864.

Mándi Bertalan,
birtokossági felügyelő.
2-2

Hirdetmény.

Bernáth Mihály egyik végrehajtási szenedőnek, úgy is mint neje törvényes képviselőjének törvényes időben beadott semmiségi panasszal egybekötött felfolyamodása folytán, az ellene a kismányói 231. számú, és Kolonai Gábor, s neje ellen szintén kismányói 42. számú t. könyvi birtokokra Wohl Manó részére folyó évi szeptember hó 1-én 3339/1864. sz. végzés által folyó évi október 21. és november 21-ik napjára elrendelt végrehajtási árverés elhalasztatik, mi is ezenel közírté tétetik.

A szatmármegyei telekkönyvi törvényszéknek Szatmáron az 1864. évi október hó 13-án tartott üléséből.

Szatmáry
telekk. kiadó.
2-3

Hirdetmény.

Végrehajtást szenedő Fekete Flórának, semmiségi panasszal egybe kötött felfolyamodása folytán, az ellene Ar. megyesi 228. számú tjkönyvi birtokaira Markovics Ferenc szatmári lakos részére f. évi szept. 1-én 3813/1864. számú végzés által 1864. okt. 7. és nov. 8-ik napjára rendelt 1. és 2-dik árverés megszüntetlek, mi is ezenel közírté tétetik.

Szatmármegye telekkönyvi törvényszékének Szatmáron az 1864-dik évi október hó 6-án tartott üléséből.

Szatmáry Elek,
tk. kiadó.
3-3